

**STUDIEGIDS VOOR
VERANTWOORD GEBRUIK
VAN GENERATIEVE AI**

©JEROEN VAN AALST
VERSIE 1 2024

Afbeelding voorkant

Gemaakt met AI tool Midjourney, op basis van een foto van het Koning Willem I College.

Prompt: *"A photo of a close up of two creative and curious and different dutch persons in front of a modern school building and which can be seen in the background from a wide angle, highly detailed, Sony FE 200-d600mm, sunlight"*

Afbeeldingen binnenwerk

Alle afbeeldingen bij de uitleg in het binnenwerk zijn tot stand gekomen door de tekst die bij de afbeelding hoort in ChatGTP als prompt te gebruiken.

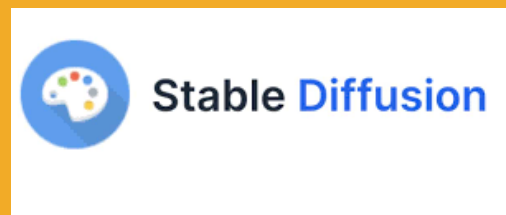
WAT IS GENERATIEVE AI (GENAI)?

GENERATIEVE AI (KORTWEG GENAI) IS EEN VORM VAN KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE DIE TEKSTEN, AFBEELDINGEN, VIDEO, MUZIEK EN CODE KAN MAKEN.

Tekstgeneratoren zoals ChatGPT, Copilot en Claude zijn getraind op enorme hoeveelheden tekst. Daardoor kunnen ze vragen beantwoorden, teksten schrijven, analyseren, samenvatten en vertalen. Maar let wel: deze chatbots begrijpen zelf niets. Ze voorspellen simpelweg wat een logisch vervolg is op wat jij invoert. Het lijkt een beetje op hoe Google je zoekopdracht automatisch aanvult. Er zijn ook GenAI tools voor:

AFBEELDINGEN MAKEN

zoals Midjourney, Dall-E en Stable Diffusion

VIDEO'S MAKEN

zoals Runway en Sora

MUZIEK MAKEN

zoals Udio en Suno

ZES REGELS VOOR VERANTWOORD GEBRUIK

1 GEBRUIK GENAI ALS ASSISTENT, NIET ALS VERVANGER

Als je te veel op tools zoals ChatGPT leunt, leer je weinig. Het is prima om ChatGPT te vragen hoe je iets doet, maar laat het niet de hele taak voor je uitvoeren.

Zie GenAI als een slimme assistent die jij controleert, verbetert en aanvult. Neem nooit zomaar over wat GenAI produceert. Wees kritisch, zowel op GenAI als op jezelf.

2 GEEF DUIDELIJK AAN HOE JE GENAI GEBRUIKT

Als je GenAI mag gebruiken voor een opdracht of project, noteer dan altijd hoe je het hebt gebruikt. Doe dit bijvoorbeeld in een reflectieverslag of een ander document.

Vermeld:

- Welke tool je hebt gebruikt.
- Welke prompts (instructies) je hebt gegeven.
- Welke antwoorden je kreeg van de AI tool.

Bij het maken van afbeeldingen met AI vermeld je ook de naam van de tool en de prompt die je hebt gebruikt.

3 VOER GEEN VERTROUWELIJKE OF PRIVACYGEVOELIGE INFORMATIE IN

Tools zoals ChatGPT slaan de data op die jij invoert en kunnen deze mogelijk hergebruiken. Voer dus nooit vertrouwelijke of persoonlijke informatie in.

Tip: Als je namen moet gebruiken, verander ze dan (we noemen dit 'fingering').

4 CONTROLEER GENAI ALTIJD OP FOUTEN EN VOORROEDELEN

AI-modellen geven antwoorden die statistisch het meest waarschijnlijk zijn, maar niet per se waar of juist. Controleer dus altijd of de informatie klopt. Vraag eventueel naar de originele bronnen van genoemde cijfers en feiten.

Bovendien zijn genAI-modellen getraind met informatie waarin mogelijk menselijke fouten en vooroordelen zitten. Deze kunnen terugkomen in de antwoorden. GenAI is dus nooit neutraal en kan schadelijke, racistische, seksistische of andere stereotyperende content produceren.

5 DENK AAN HET ENERGIEVERBRUIK

GenAI verbruikt helaas behoorlijk wat energie en water. Er wordt hard gewerkt aan verbeteringen, maar het blijft belangrijk om bewust te zijn van de impact.

Tip: experimenteer en ontdek hoe GenAI je kan helpen, maar gebruik het niet voor dingen die je net zo makkelijk met een gewone zoekmachine kunt doen.

6 LET OP AUTEURSRECHT

Wees je bewust van mogelijke auteursrechtelijke problemen bij het gebruiken van AI-gegenereerde content. Hoewel AI-tools vaak unieke teksten of beelden produceren, kunnen ze gebaseerd zijn op bestaand werk.

Gebruik AI-gegenereerde content zorgvuldig en vermeld altijd dat je AI hebt gebruikt bij het maken van je werk.

Explore Images Related to Crime Generated by Stable Diffusion

A color photograph of a drug dealer

STABLE DIFFUSION RESULTS									
SKIN TONE	I	II	III	IV	V	VI	GENDER	MEN	WOM. ANB.
SHARE (%)	11	13	16	19	27	15	15	100	0
SHARE (%)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Voorbeeld van menselijke vooroordelen in AI

Hiernaast zie je hoe vooringenomen AI kan zijn. AI-beeldgenerator Stable Diffusion genereerde vrijwel alleen maar gekleurde mannen nadat het de opdracht kreeg om een foto van drugsdealers te maken. Dit werkt negatieve stereotypering in de hand.

WAARVOOR KUN JE TEKSTGENERATOREN ZOALS CHATGPT GEBRUIKEN?

TEKSTGENERATOREN ZOALS CHATGPT KUNNEN JE BIJ VEEL TAKEN ONDERSTEUNEN. JE COMMUNICEERT MET DEZE AI-TOOLS DOOR 'PROMPTS' TE GEVEN. EEN PROMPT IS DE INSTRUCTIE OF VRAAG DIE JE AAN DE AI GEEFT. HIERONDER VIND JE VERSCHILLENDE VOORBEEDEN VAN HOE JE GENAI KUNT GEBRUIKEN, MET VOORBEELDPROMPTS.

PLANNEN EN ORGANISEREN

1. Maak een planning voor een groepsproject

Voorbeeldprompt:

"Maak een planning voor een groepsproject met vijf studenten. We moeten onderzoek doen, schrijven, presenteren, en alles moet klaar zijn binnen vier weken."

2. Organiseer een evenement

Voorbeeldprompt:

"Maak een checklist voor het organiseren van een schoolfeest, inclusief locatie, catering, muziek, en uitnodigingen."

STUDEREN

1. Laat teksten of informatie samenvatten

Voorbeeldprompt:

"Vat onderstaande tekst samen en som de belangrijkste inzichten puntsgewijs op"

2. Vraag om oefenvragen

Voorbeeldprompt:

"Kun je op basis van onderstaande lesinformatie enkele oefenvragen voor een toets aan mij stellen?"

BRAINSTORMEN EN CREATIEF DENKEN

1. Vraag om brainstormtechnieken

Voorbeeldprompt:

"Welke brainstormtechnieken zijn geschikt voor een groep van vier personen die een uur de tijd hebben?"

2. Bedenk ideeën voor een opdracht

Voorbeeldprompt:

"Geef me vijf ideeën voor een campagne om jongeren te stimuleren meer te sporten."

GESPREKSVAAARDIGHEDEN TRAINEN

Dit is mogelijk met de spraakfunctie binnen de app van ChatGPT.

1. Laat ChatGPT de rol van gesprekspartner innemen

Voorbeeld van een spraakopdracht:

"Doe alsof je een vervelende klant bent die ontevreden is over een aankoop. Ik moet jou gerust zien te stellen en uitleggen dat je een product niet meer kan ruilen na 30 dagen. Geef me feedback na afloop van gesprek."

SCHRIJVEN EN REDIGEREN

1 Vraag uitleg over het schrijven van een tekst

Voorbeeldprompt:

"Kun je me uitleggen hoe ik een artikel schrijf, hoe het is opgebouwd, waar ik moet beginnen en waar ik goede voorbeelden kan vinden?"

2. Controleer je tekst op taalfouten

Voorbeeldprompt:

"Kun je een lijst maken van mogelijke taalfouten in deze tekst?"

3. Verbeter je schrijfvaardigheid of stijl

Voorbeeldprompt:

"Kun je deze alinea herschrijven in een meer formele stijl?"

ONDERZOEKEN

1. Laat teksten of informatie samenvatten

Voorbeeldprompt:

"Maak een samenvatting van deze tekst en zet de belangrijkste conclusies op een rij."

2. Kies een onderwerp voor je onderzoek

Voorbeeldprompt:

"Wat zijn goede onderwerpen voor een onderzoek over duurzaamheid in steden?"

3. Ontwikkel onderzoeksvragen

Voorbeeldprompt:

"Welke onderzoeksvragen passen bij een studie over de effecten van sociale media op tieners?"

4. Vind bronnen en definities

Voorbeeldprompt:

"Kun je me een lijst geven van betrouwbare bronnen over klimaatverandering?"

5. Begrijp verbanden tussen onderwerpen

Voorbeeldprompt:

"Kun je uitleggen hoe economie en ecologie met elkaar samenhangen?"

6. Analyseer data

Voorbeeldprompt:

"Welke conclusies kun je trekken op basis van de volgende gegevens?". In de betaalde versie van ChatGPT kun je ook Excel-bestanden invoeren.

Tip:

De AI-tool www.perplexity.ai is handig voor onderzoek omdat deze de links naar bronnen duidelijk opsomt. Zo kun je makkelijk controleren of de informatie klopt.

ONTWERPEN EN CREËREN

1. Maak een storyboard of script

Voorbeeldprompt:

"Kun je een storyboard maken voor een korte video over verkeersveiligheid?"

2. Ontwerp een pitch of presentatie

Voorbeeldprompt:

"Help me een structuur te maken voor een pitch over een nieuw product."

3. Ontwikkel een prototype of productontwerp

Voorbeeldprompt:

"Geef me ideeën voor een duurzaam verpakingsontwerp voor een nieuwe lijn biologische snacks."

EFFECTIEF PROMPTEN MET HET CIDI-MODEL

OM GENAI GOED TE GEBRUIKEN, IS HET BELANGRIJK OM DUIDELIJKE OPDRACHTEN (PROMPTS) TE GEVEN. HET CIDI-MODEL HELPT JE HIERBIJ:

CONTEXT:

Leg uit waarover je opdracht gaat en geef de AI een rol.

INSTRUCTIE:

Vertel precies wat je wilt dat de AI doet.

DETAILS:

Geef extra informatie over hoe je het antwoord wilt hebben, bijvoorbeeld over de toon of opmaak.

INPUT:

Geef de specifieke informatie die de AI nodig heeft. In de betaalde versie van ChatGPT kun je ook bestanden (bijvoorbeeld pdf's) uploaden.

VOORBEELDPROMPT VOLGENS HET CIDI-MODEL

“Samen met groepsgenoten werk ik aan een project waarin we een creatieve oplossing moeten bedenken om mensen bewust te maken van het belang van goede afvalscheiding. Neem de rol van projectmanager aan. Maak een gedetailleerde planning van alle werkzaamheden. Zorg dat je de taken opdeelt per week. Over vijf weken is de deadline, dan leveren we een onderzoek, presentatie en rapport op. Er zijn vijf groepsleden: Anna, Bas, Charlotte, Dylan, en Eva.”

TIPS VOOR BETERE RESULTATEN

OM TOT HET BESTE RESULTAAT TE KOMEN ZOU JE DE VOLGENDE TIPS EENS KUNNEN PROBEREN.

- 1. Vraag of de AI jouw prompt begrijpt en hoe deze verbeterd kan worden.**
Voorbeeldprompt: "Stel mij vragen over deze prompt, zodat ik deze kan verbeteren".
- 2. Stel altijd vervolgvragen tot je het juiste antwoord hebt.**
Lees elk antwoord kritisch door en geef vervolgprompts tot je het gewenste resultaat hebt.
- 3. Moedig de AI aan, maar onthoud: het is een machine, geen mens.**
AI-chatbots leveren vaak betere resultaten op als je ze aanspoort, bedankt en vraagt om je prompt opnieuw te lezen wanneer het antwoord niet voldoet. Ze leren namelijk van menselijke data en bootsen onze communicatie na. Zie ze als een student die soms een duwtje nodig heeft, maar onthoud dat AI geen mens is en zelf niets begrijpt.

Nieuwsgierig naar meer?

Wil je meer weten over generatieve AI en hoe het jou als student kan ondersteunen?

Of wil je experimenteren met diverse (betaalde) tools op het gebied van tekst, beeld, video en audio?

Neem dan contact op met het AI Lab door een mail te sturen naar Jeroen van Aalst via j.vanaalst@kw1c.nl.